

SOSIALURIN

Útgevari: Føroya Javnaðarflokkur

Blashtjóri: Villi Sørensen
Út. 5479Prent: Prentsmiðjan á Heygsbreyt
Út. 1820

Mótmælisfundir

JAVNAÐARMENN kring allan heimin hava havt tað sum eitt aðalmál at berjast fyri friði, semju og rættvísi menniskjunnar ímillum. Hetta er framvegis eitt aðalmál, og so leingi sosialisma — í orðsins sanna týdningi er til — verður hetta sjónarmið ikki víkað.

Í TEIMUM árunum undan seinasta heimsbardaga kom sum ein skuggi yvir ein himmal, har sosialisman var í ferð við at vinna fram, hin kolsvarta niða við fasismu, nasismu og vit kunnu væl siga eisini kom munismu — hini miklu skilnarsóttini av allari arbeiðarørslu.

VARÐ okkara politikkur framdur, og áttu vit nóg miklar kreftur at vundið sigur fyri hini einastu sonnu sosialismuni so er eingin ivi um, at vit ongantíð komu fram til hin seinra heimsbardagan, og heldur ikki vildi tað verið neyðugt við skráðgongum í Havn móti radarstöðum og militari, ið høvuðsmenn sjálfstýrisflokkanna so ómakaleyst hava givið friða agongu til landið. Óneyðugt vildi verið at stilla atomkandidatar sum Karsten Hoydal upp til ein fólkatingsseks, sum hann sjálfur vil avtaka. Tó er tað framvegis soleiðis vorðið hjá okkum mannaðarum at gull, sum serstakliga teir, ið gjordir verða til nationalar hetjur í samfelagnum, hava verið evstir at kráma eftir, eisini í dag taka menn, sjálvt um teir taka imóti hesum gulli undir ymskum skálkaskjólum.

ONGATÍÐ sum í dag man tað vera heilt av leið, at tjóðveldismenn fylkjast til mótmæli, tí í dag ráða teir sokallaðu »sjálfstýrisflokkanir« einsamallir. Vilja teir hava hervald og tann fananskap sum Olavur Michelsen talaði um av landinum, so stendur tað til teir eina-mallar at gera tað.

HVI mótmælisgongur, hvi áheitanir til harra Hákon Djurhuus, hvi hoyra orð Hákon Djurhuusar um »tolerance«. Hvi ikki geva teimum, sum í dag sita í landsstýrinum av grovlini? Hetta er spurningurin í dag, og hetta er nakað, ið eisini bygðafólk fegin vildi havt svar uppá heldur enn at hoyra Karsten Hoydal koma við sínum fúlu skuldsetingum móti bygdamonnum, at teir veruliga einki skiltu av tí, ið fór fram í Havnini.

ONGATÍÐ vilja javnaðarmenn ganga við til at brynja eitt fólk út til ófýggjaskap imóti einum øðrum fólk — einari aðrari tjóð. Vit eru imóti amerikansku kapitalismuni, har hon otar seg fram við óllum teimum ómoralsku tiltekum kapitalisman hevur í sínum kjalarvörri.

SOMULEIÐIS eru vit imóti øllum teimum, ið troðka vilja eina ódemokratiska sosialismu inná okkum, tí vit, sum føroyskir sosialistar, hava bara eina leið at ganga — hina føroysku. Tær tápuligu skuldsetingar imóti okkum, at vit eru danskir sosialistar, hava jú einki við veruleikan at gera.

HETTA verður best prógvað við tí, at fólkaflokkurin og tjóðveldisflokkurin hava sagt, at vit vilja drepa føroyingin í Føroyum við donskum peningi, við donskum gulli; MEN HVØR HEVUR TIKIÐ IMÓTI MEIRA DONSKUM GULLI enn júst hetta landsstýrið, sum so fegin vil rópa seg fyri »sjálfstýrislandsstýrie«.

HIN ARBEIÐANDI MAÐURIN, HIN LESANDI MAÐURIN, MAÐURIN, IÐ FISKAR OG ALLIR TEIR, IÐ FEGNIR BERJAST IMÓTI HERVALDI OG ØLLUM TILIKUM, TEIR HAVA BERT HINA EINU LEIÐINA AT VELJA: JAVNAÐARLEIÐINA, HVORS MIÐ OG MAL ER: VÆLFERÐ FYRI ØLL — EINKI STRÍÐ, ONGA ØSEMJU, HVORKI VIÐ ATOMVÁPNUM ELLA Á NAKAÐ TANN HÁTT, SUM TÍVERRI SUMMIR ENN HAVA HUG TIL: VIÐ TÁPULIGARI NATIONALISMU.

Tann stóra syndin hjá sitandi landsstýrinum

Sjóverjan

At fag fiskin heima hjá okkum sjálfum ber tvífalda løn í sær, tað peningaliga innleguna og so ta stórrí fíggisglæða at vera heima hjá alvini, vinum og frændum og landi allar ársins iðir heldur enn mannaðarlanga fjarveru á fremmandum leiðum fleiri hundrad fjórðungar frá øllum sínum.

Velutjóvanir, trolararnir, sum vit halda hava spilt okkum herma-veiduna, ta stórrí fíggisglæða, hava verið og eru okkara ringu fíggjindur, sum tað er eitt mál at basa, ansa eftir, so teir ikki skulu sleppa fram á tjóva- og ránserfðini at ræna okkara grunnar, spilla fyri okkara sjófólki, so tað ikki kann verða heima at vinna sær fæði á egnu fiskileiðum okkara.

Allar kreftir skylda vit okkara sjómønnum at leggja í at skapa eina kraftiga verju av okkara fiskimarkið.

Tað, sum tí er hin stóra syndin hjá okkara »sjálfstýrislandsstýrie«, er at tað ikki kann sigast at hava gjørt skyldu sína her.

Já, tað kann tessverri sigast um okkara »sjálfstýrislandsstýrie«, at tað beinavegin hevur spent bein fyri fullfígjan av arbeiði, sum

seinasta landsstýri hevði byrjað til frama fyri einari góðari verju av okkara fiskileiðum við Føroyar.

Hart at siga tað. Men tað er tess-verri alt ov sattu: »Sjálfstýrislandsstýrie« heimsleidis »saboterade« seinasta landsstýrisins roynd at fáa eitt føroyskt vaktar- og bjargingarskip at arbeiða saman við helikoptarskipinum, vit hava fingið.

Tað var ein veruleik, at seinasta landsstýri hevði so gott sum gjørt sáttmála við Skála Skipasmíðju um bygging av einum vaktar- og bjargingarskipi. Tað, sum eftiri var, áðrenn undirskrivað varð um bygging, var kanningin av hvussu stór ein motor vit skuldu hava, og hvat sniðbroying, sum skuldi til, fyri at skipið kundi sigla 16 fjórðungar, sum var minsta ferðin, ið menn vóru samdir um, at skipið skuldi hava.

Byggingina av hesum skipi havnaði hetta landsstýri útta at seta nakað istaðin útta »snakk um ein hvalabát og bygging av einum 7-9 milliónaskipi við eini árligari rakstrartrúteyðslu uppá 3-4 milljónar um árið, tá ið vit taka planirnar um helikoptararaks urin við.

Tað var einki minni enn ein

TJÓGU NIGGJUNDI
FØROYSKI HAPPADRATTUR

Dráttarlisti

fyri 2. drátt 22. apríl 1965.

Hesi nummur hava vunnið:

5.000 kr. nr.: 416

500 kr. nr.: 940

200 kr. nr.: 55 - 141 - 491 - 893

1393

100 kr. nr.: 3 - 70 - 105 - 107
117 - 136 - 146 - 148 - 159 - 184
189 - 191 - 215 - 239 - 300 - 301
302 - 351 - 382 - 390 - 396 - 403
437 - 443 - 445 - 459 - 473 - 475
490 - 539 - 553 - 579 - 596 - 621
693 - 708 - 745 - 773 - 792 - 815
833 - 837 - 839 - 848 - 900 - 907
912 - 930 - 936 - 950 - 991 - 1026
1056 - 1058 - 1063 - 1101 - 1115
1128 - 1139 - 1148 - 1187 - 1191
1249 - 1275 - 1326 - 1334 - 1338
1383 - 1419 - 1438 - 1447 - 1462
1529 - 1547 - 1549.

Vinningarnir verða útgoldnir beinavegin við frádrátti av 10 %.

Vinnarnir verða biðnir um at venda sær til happadráttarseljarar sínar.

Fyrirvarni verður tikið fyri møguleikum prentvillum.

Tórshavn, tann 22. apríl 1965.

FØROYA LANDSTÝRI
(Happadráttur).

drápsgerð móti okkara heimafiskiskapi ella útróðri, at sitandi landsstýrið forkom byggingina av vaktar- og bjargingarskipinum, ið var komið undir land undir seinasta landsstýrinum.

Seinasta landsstýri reisti eisini spurningin yvir fyri ríkisstýrinum um politimyndugleika til vaktar- og bjargingarskipið.

Men tað visti seg, at danir kundi ikki einsamallir geva henda myndugleika, tí teir vóru bundnir av eini »konvensjónaravtalu« við bretar um, at tað skuldu vera brek- og danski státturin, sum høvdu inspektionini í hondum, og at broyting av hesi avtalu kundi ikki henda útta við samráðingum við bretar og danir.

Um seinasta landsstýri hevði verið sitandi víkta samráðingar um politimyndugleikan verði farnar fram og endaðar vónandi við positivum úrsliti fyri okkum føroyingum.

Men her er kortini hent líka so lítið sum við byggingini av nekrum vaktar- og bjargingarskipi.

Sitandi landsstýri hevur ikki rørt ein fingur fyri at fáa hesar neyðugu samráðingar í lag millum okkum danir og bretar.

Einki skip byg! Ongar samráðingar farnar fram víðvikandi politimyndugleika til okkara vaktar- og bjargingarskipi, tá ið vit einaferð færa tað.

Og so tora teir Erlendur Patursonur, sum hevur sjóverjuna í hondum, og Hákon Djurhuus, sum er formaður fyri landsstýrinum, sum skuldi stríðst fyri loysn av sjóverjumatlinum — so tora teir at tala.

Teir, sum hava forbrotið seg meiri enn nekar í sjóverjuforsøllum. Teir skuldu verið teir seinastu sum tað galda í at finnaft at øðrum fyri sjóverjuna. Tí eingin hevur verið sjóverjuni so óhollur sum sitandi landsstýrimenn.

Atomkandidaturin

So lítill er sjálfur atomkandidaturin Karsten Hoydal vorði, at hann á opnum fundi, sum útvarpið gjordi so væl at bera út um óyggjarnar, bar fram tey »magnarorð«, »at tað var í grundini ikki ætlan min at siga nokur orð her í dag ...«

Kann tað hugsast, at hesin frægi atomandstöðingur hesin frægi radarandstöðingur, hesin frægi antilmilitaristur, sum við hvørt vitjar hervaldið í Mjorkadali og situr væl til borðs hjá teimum, er komin á aðra hugsan og til tað áðanann, at miljónirnar, sum hann, sum »tjóðveldismaður« í dag situr í landsstýrinum og stjórna landinum fyri er gjald fyri herstöðirnar — soleiðis sum »14. sept.« áður hevur boðað frá —

Um so er, at tjóðveldið í dag stjórna landinum fyri slíkan »blóðpening«, sum krevur Føroya fólk eitt greitt svar.

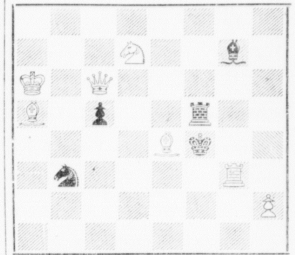
ALLIR føroyingar eru í andstöðu til alt, ið ber av hervaldi; men blaðið »14. sept.« hevur sagt frá, at 60 MILJONA GRUNNURIN var júst tað, ið danir fingi fyri radarstöðina í Mjorkadali.

Skák og mát

TALVUPPGAVA NR. 20

J. B. Santiago, Brasilien

Arbejder-Skak 1950

Mát í 2 leikum

Loysningur til talvuppgávu nr. 19
1. B b8!

SITA KARSTEN HOYDAL OG
AÐRIR TJÓÐVELDISMENN
OG STJÓRNA HESUM »HER-
TIKNA« LANDI FYRI HEN-
DAN »BLÓÐPENING«?

Heimastýrislógin . . .

(Frambald frá 1. síðu).

vit rætt til at hava serligan føroyskan umboðsmann í uttanríkisráðnum og serligar føroyskar umboðsmenn á donskum ambassadum og konsulatum.

Hetta var setti stjórnarskipanina fyri, at føroyingar kundu hava hitt besta høvi at gera segg búnar til at røkja føroysku handils- og onnur uttanríkisráð.

Men um sjálfstýrislandsstýrið hevur rørt fingurin fyri at gera brúk av hesum uttanríkisrátti! Einastu menn, sum hava grett um hetta, vóru javnaðarmenn saman við Louis Zachariassen monnum. Men teir kundu ikki vinna fleirtal fyri at fara hesa leið.

Fyrr enn hesin rættur er nýttur til fulnar, og vit hava fingið lærdom og venju í røkt av uttanríkisráðnum, kann ikki vera talan um at fara víðari einsamallir, um vit vilja tæna sok okkara landsmanna

Flaggtrætan stóðst ikki av, at stjórnarskipanin ikki skrásetur rætt in hjá okkara flaggi nóg sterkt og tyðiliga. Rættin av tí, sum kann vera orsök til hesa trætu, kann sjálfandi gerast útta broyting av stjórnarskipanini. Sama kann sigast um passið, hvat ið víðvikur tí nationala orðalagnum. Men vit megu ansa eftir, at passið fær eit orðalag, sum ger tað nýtiligt og ikki skapar ávarandi persóni óneyðugar trupulleikar, tí ma tað so

leingi sum vit eru so ókendir kring víða heimin sum vit eru eisin vísa okkara státsborgarakap. Men at tað er talan um ein føroying skal sjálfandi stiga fyrst og sjónskast í eyguni. Passið er fyrst og fremst ein praktiskur spurningur, sjálva um tað nátið vigar nóg.

Broyting av búrettinum innan fyri danska ríkið, soleiðis sum Erlendur Paturssonur sjálfstýrisflokkanna vegna helt fram í stevnutalu síni, eru javnaðarmenn hart imóti. Hesin bú- og virkisrættur er nakað av tí dýrasta, ið stjórnarskipanin tryggjar okkum.

Heldur ikki vilja vit vera við til at taka fólkatingsseksarnar av, tí tað er ein ófrávikilig príncippstöða okkara, at vit skulu vera við allastaðni, har ið okkar áhugamálið verða víðgjord, serliga har sum lógr, ið galda fyri okkum, verða smíðaðar. Ófatiligt, at teir, ið kalla seg fyri sjálfstýrimenn, skulu hava ta stöðu, at vit skulu taka okkum burtur úr sessum, sum geva okkum størstu ávirkan á okkara størstu áhugamál, og tað gera fólkatingsseksirnir.

Tað er eyðsæð, at grundin til broytingina av stjórnarskipanini er tann, at fritt skal vera við einari tingsamtykt at yvirtaka øll mál. Men tað er eisini greitt, at allar tær miljónir, ið hetta kostar, vilja verða lagdar á herðarnar á okkara arbeiðandi fólk, fyrst og fremst fiskimennin, helt Óregaard fyri í talu síni.

Nýggj kvæðapláta

NÓLSOYINGAR KVØÐA

Fuglakvæðið — Regin Smíður — Sigmundskvæðið (yngra)
Harra Pætur og Elinborg — Grindavasin — Ormurin langi.

H. C. W. TÓRGARÐ,
Tórsgöta 16. Tórshavn.